

۱۰۰ تست فلسفه دوازدهم - درس ۲

- ۱ کدام گزینه مطابق با نظر دکارت درباره‌ی ادراک رابطه‌ی علیت نمی‌باشد؟
(۱) بدون دخالت تجربه و با ابزار عقل به دست می‌آید.
(۲) اصلی است که در نهاد و فطرت انسان یافت می‌شود.
(۳) درک این اصل به طور انتسابی و مستقل از آموزش است.
(۴) توانایی انسان در یافتن مصادیق آن قوه‌ای قابل پرورش است.
- ۲ کدام گزینه نادرست است؟
(۱) واجب‌الوجود واحد است.
(۲) ممکن‌الوجود بالغیر معنا ندارد.
(۳) موجودات جهان آفرینش ممکن‌الوجود هستند.
(۴) مفهوم ممتنع‌الوجود را نمی‌توان تصور کرد.
- ۳ در قضایای زیر به ترتیب چه رابطه‌ای بین محمول و موضوع برقرار است؟
«شریک‌الباری ممتنع‌الوجود است - انسان ناطق نیست - وجود خداوند غیرامکانی است»
(۱) وجوبی - امتناعی - امتناعی
(۲) وجوبی - امتناعی - وجوبی
(۳) امتناعی - وجوبی - وجوبی
(۴) وجوبی - امکانی - امتناعی
- ۴ کدام گزینه توصیف درست‌تری از رابطه‌ی امکانی به دست می‌دهد؟
(۱) بین موضوع و محمول هنوز ارتباطی برقرار نشده است.
(۲) موضوع در واقعیت قادر به خروج از حالت تساوی بین طرفین نیست.
(۳) عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه ناگزیر از رد آن.
(۴) حمل در آن هم در حالت موجهه و هم در حالت سالبه صادق است.
- ۵ اگر ماهیتی را در نظر بگیریم و آنرا در جهان خارج هم بیابیم، به این معنی نیست که
(۱) حتماً از ناحیه‌ی غیر یا به عرصه‌ی وجود گذاشته است.
(۲) حالا که موجود است ممکن بود موجود نشود.
(۳) نمی‌تواند واجب‌الوجود بالذات باشد.
(۴) بتواند از ناحیه‌ی خودش باعث ضرورت وجود خودش شده باشد.
- ۶ در میان مفاهیم سه‌گانه، مفهوم واحد است که
(۱) واجب‌الوجود بالذات - عدم برای آن تصور نمی‌شود.
(۲) ممتنع‌الوجود بالذات - وجود برای آن تصور نمی‌شود.
(۳) واجب‌الوجود بالذات - وجود برای ذاتش ضرورت یافته است.
(۴) ممتنع‌الوجود بالذات - عدم برای ذاتش ضرورت یافته است.

۷) رابطه‌ی وجود به عنوان محمول با کدام موضوع نسبت به دیگر موضوعات متفاوت است؟
(۱) دایره‌ی چهارضلعی (۲) شریک خدا (۳) روح فناپذیر (۴) روز شب

۸) در هریک از قضایای زیر به ترتیب چه رابطه‌ای بین موضوع و محمول برقرار است؟
«متوازی‌الاضلاع چهار ضلع دارد - انسان وجود دارد - لوزی شکل متوازی‌الاضلاع است - ساکن روان وجود دارد»
(۱) وجوب - امتناع - وجوب - امکان
(۲) امکان - وجوب - امکان - امتناع
(۳) وجوب - امکان - وجوب - امکان
(۴) وجوب - امکان - وجوب - امتناع

۹) در کدام گزینه محمول بر موضوع نیازمند دلیل است؟
(۱) انسان جسم است.
(۲) مثلث شکل است.
(۳) حیوان راه‌رونده است.
(۴) متوازی‌الاضلاع دارای چهار ضلع است.

۱۰) ماهیات موجود به واسطه علت خارج از ذات خود نامیده می‌شوند.
(۱) ممکن‌الوجود بالذات
(۲) واجب‌الوجود بالغیر
(۳) ممتنع‌الوجود بالغیر
(۴) واجب‌الوجود

۱۱) حمل «دارای دو قطر مساوی» بر «مربع»، از نظر نسبت، مانند کدام حمل است؟
(۱) دوزنقه بر شکل
(۲) متساوی‌الاضلاع بر مثلث
(۳) مثلث بر دارای اضلاع
(۴) دارای زاویه بر مستطیل

۱۲) پدیده‌ی A، کدام یک از موارد باشد تا بتوانیم بگوئیم از حالت امکان ذاتی به حالت وجوب بالغیر رسیده است؟
(۱) A، ساختمانی در ذهن یک معمار است.
(۲) A، نهال یک بذر است که باغبان می‌خواهد آنرا بکارد.
(۳) A، خاکستر چوبی است که قرار است در آتش انداخته شود.
(۴) A، حرکت مژگان چشم است زمانی که پلک‌ها حرکت می‌کنند.

۱۳) حضور ماهیات فراوان در ذهن بدون اثبات و اعتقاد به وجود آنها بدین معنی است که
(۱) ممتنع‌الوجود بالذات محالاست که از حالت تساوی بین وجود و عدم خارج گردد.
(۲) عینیت مفهوم وجود با ماهیت در ذهن ممتنع می‌باشد.
(۳) مصادیق مفهوم وجود و ماهیت در عالم خارج از ذهن یگانه نیست.
(۴) ماهیات وجه اختصاصی موجودات است و وجود وجه اشتراکی آنهاست.

۱۴) وقتی ماهیتی توسط عاملی از حالت تساوی بین وجود و عدم خارج می‌گردد است.
(۱) ممکن‌الوجود بالغیر (۲) ممکن‌الوجود بالذات (۳) واجب‌الوجود بالغیر (۴) ممتنع‌الوجود بالغیر

۱۵) در قضایای موجود در کدام گزینه نسبت بین موضوع و محمول لاقضای و فاقد الزام است؟
(۱) زبان مردم خرم‌آباد لری است، عدد چهل و هفت اول نیست.
(۲) هندوانه شیرین است، دوزنقه شکل چهارضلعی است.
(۳) انسان زن است، اسب آبی دارای سه پا است.
(۴) بخار آب مایع است، خورشید موجود است.

- ۱۶ کدام گزینه درباره‌ی استدلال ابن‌سینا در باب وجود واجب نادرست است؟
 (۱) تمامی ممکنات بین وجود و عدم در حالت تساوی هستند.
 (۲) مجموعه‌ی ممکنات زنجیره‌ای محدود هستند که معلول خداوند هستند.
 (۳) معیار نیازمندی مخلوقات را در ماهیت آن‌ها باید جست‌وجو شود نه در وجودشان.
 (۴) ممکن‌الوجود بالذات اعم از واجب‌الوجود بالغیر است که همه نیازمند واجب‌الوجود بالذات هستند.

- ۱۷ اگر وجود و ماهیت مغایر نبودند
 (۱) هیچ چیزی بدون دلیل وجود نداشت.
 (۲) مفهوم ممکن‌الوجود بی‌معنا بود.
 (۳) تمامی امور موجود موهوم و خیالی می‌شدند.
 (۴) ماهیت هر چیزی جزئی از مفهوم وجود قرار می‌گرفت.

- ۱۸ رابطه‌ی وجود و اشیای موجود در جهان چگونه است؟
 (۱) وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند رابطه‌ی امکانی دارد.
 (۲) ذات اشیای عالم با رابطه‌ی امکانی نسبت به وجود در جهان خارج موجود شده است.
 (۳) ذات اشیای عالم با رابطه‌ی امتناع نسبت به وجود خارج شده است و موجود شده است.
 (۴) وجود با اشیایی که در جهان در حال حاضر موجودند، رابطه‌ی ضرورت دارد.

- ۱۹ در کدام قضیه نسبت محمول با موضوع به درستی بیان نشده است؟
 (۱) کلاغ سفید است \Leftarrow امتناع
 (۲) کلاغ حیوان است \Leftarrow ضرورت
 (۳) کلاغ پرنده است \Leftarrow ضرورت
 (۴) کلاغ جسم نیست \Leftarrow امتناع

- ۲۰ اگر کسی به ممکن‌الوجود بودن ذاتی پرنده اذعان کند، همه‌ی گزینه‌های زیر را می‌پذیرد؛ به جز
 (۱) واجب شدن این پرنده‌ی ذاتاً ممکن‌الوجود، یک امر محال نیست.
 (۲) در صورت وجود علت، موجود شدن پرنده، متأخر بر دریافت ضرورت وجود است.
 (۳) در هیچ شرایطی این ممکن‌الوجود نمی‌تواند ممتنع‌الوجود بالغیر شود.
 (۴) محال است این حالت امکان و تساوی در پرنده از ناحیه‌ی دیگری دریافت شده باشد.

- ۲۱ «واجب‌الوجود بالذات» از نظر ابن‌سینا موجودی است که
 (۱) ذات او همان وجودش است.
 (۲) وجود واجب، معلول ذات و ماهیت وجوب یافته است.
 (۳) علت آن یک ماهیت ضروری در بیرون است.
 (۴) ضرورت وجودش، ذاتی است.

- ۲۲ کدام عبارت درباره‌ی رابطه‌ی امکانی با وجود نادرست است؟
 (۱) چنین موجودی نه از وجود ابا دارد و نه از عدم.
 (۲) می‌توان آنرا هم به نحو مثبت و هم منفی ملاحظه کرد.
 (۳) موضوع به صورت بالقوه هم می‌تواند محمول را بپذیرد و هم نپذیرد.
 (۴) قضیه با موضوع و محمول ثابت، هم در حالت موجهه و هم سالبه صادق است.

- ۲۳ در قضایای «دیوار خانه‌ی ما سفید است»، «تعداد موجودات روی زمین بی‌نهایت است» و «مثلث سه زاویه و سه ارتفاع دارد»، به ترتیب رابطه‌ی موضوع و محمول چیست؟

- (۱) امکانی - وجوبی - امتناعی
 (۲) وجوبی - امکانی - امتناعی
 (۳) امکانی - امتناعی - وجوبی
 (۴) وجوبی - امتناعی - امکانی

۲۴ برهان وجوب و امکان ابن سینا بر کدام اصل فلسفی استوار است؟
(۱) واقعیته هست. (۲) واجب الوجودی هست. (۳) ممکن الوجودی هست. (۴) ممتنع الوجود نیست.

۲۵ درباره‌ی مفاهیم ممتنع الوجود می‌توان گفت:
(۱) نه امکان وجود خارجی دارند و نه امکان وجود ذهنی
(۲) ضرورت وجود ذهنی دارند و امتناع وجود خارجی
(۳) وجود ذهنی‌شان ممکن؛ اما وجود واقعی‌شان محال است.
(۴) وجود خارجی‌شان ممکن؛ اما وجود ذهنی‌شان ضرورت دارد.

۲۶ در کدام قضیه رابطه‌ی امتناعی برقرار است؟
(۱) کوه طلا ممکن الوجود است.
(۲) مستطیل بی‌زاویه ممتنع الوجود است.
(۳) دریای جیوه ممکن الوجود است.
(۴) گیاه دارای اراده، ممکن الوجود است.

۲۷ کدام گزینه، مفهوم رابطه‌ی وجوبی در یک قضیه را می‌رساند؟
(۱) لاقتضاء بودن رابطه‌ی موضوع و محمول
(۲) ناگزیر بودن رابطه‌ی موضوع و محمول
(۳) نامشخص بودن صدق و کذب قضیه
(۴) قابلیت تصور سلب محمول از موضوع

۲۸ وقتی می‌گوییم «موجودات جهان ممکن الوجود بالذاتند» کدام گزینه درباره‌ی آن‌ها نادرست است؟
(۱) توسط موجود دیگر ضرورت یافته‌اند.
(۲) می‌توانسته‌اند هرگز به وجود نیایند.
(۳) ممکن است وجودشان را از دست بدهند.
(۴) همین که موجود شدند، وجوب یافتند.

۲۹ اگر مفهومی ممکن الوجود بالذات باشد، قطعاً
(۱) واجب الوجود بالغیر است.
(۲) وجود و عدم برایش فرقی ندارد.
(۳) هیچ‌گاه واجب نمی‌شود.
(۴) امکان ماهوی نخواهد داشت.

۳۰ کدام مفهوم ممتنع الوجود نیست؟
(۱) مربع پنج‌ضلعی
(۲) قادر مطلق؛ اما دارای محدودیت
(۳) اژدهای هفت‌سر
(۴) انسان چهارضلعی

۳۱ نسبت مفاهیم «معدوم» و «ممکن الوجود» چیست؟
(۱) عموم و خصوص من وجه
(۲) عموم و خصوص مطلق
(۳) تساوی
(۴) تباین

۳۲ از نظر ابن سینا، واقعیات جهان تقسیم می‌شوند به و
(۱) واجب الوجود بالذات - ممکن الوجود بالغیر
(۲) واجب الوجود بالغیر - ممکن الوجود بالذات
(۳) ممکن الوجود بالغیر - واجب الوجود بالذات
(۴) واجب الوجود بالغیر - واجب الوجود بالذات

۳۳ رابطه‌ی امکانی میان موضوع و محمول زمانی است که:
(۱) عقل خلاف آن را قبول نمی‌کند.
(۲) عقل نه ناگزیر از قبول آن و نه نفی آن است.
(۳) عقل فقط خلاف آن را می‌پذیرد.
(۴) عقل ناگزیر از قبول و نفی خلاف آن است.

۳۴) ابن سینا به برهان وجوب و امکان نام را داده بود.
(۱) صدیقین (۲) امکان ماهوی (۳) امکان فقری (۴) فقر وجودی

۳۵) کدام یک از موارد زیر در ارتباط با رابطه‌ی وجوبی نادرست است؟
(۱) رابطه‌ای حتمی و اجتناب‌ناپذیر است.
(۲) عقل خلاف آنرا هرگز قبول نمی‌کند.
(۳) می‌توان محمول را از موضوع سلب کرد.
(۴) محمول همواره بر موضوع صدق می‌کند.

۳۶) محمول کدام قضیه برای موضوعش ضروری است؟
(۱) مربع بزرگ است.
(۲) مستطیل از مربع بزرگ‌تر است.
(۳) مستطیل نوعی شکل است.
(۴) مربع سه‌ضلعی است.

۳۷) آن‌گاه که حمل صفتی برای موضوعی باشد، در این صورت این گزاره خواهد بود.
(۱) امتناعی - صادق
(۲) وجوبی - کاذب
(۳) امکانی - دو حالت صدق و کذب متصور
(۴) امتناعی - دو حالت صدق و کذب متصور

۳۸) در رابطه با ماهیاتی که امکان تحققشان در آینده وجود دارد کدام گزینه صحیح به نظر می‌رسد؟
(۱) ممکن‌الوجود بالغیر (۲) واجب‌الوجود بالذات (۳) واجب‌الوجود بالغیر (۴) ممتنع‌الوجود بالغیر

۳۹) کدام یک از موجودات زیر ممکن‌الوجود نیست؟
(۱) دریای جیوه (۲) دیو (۳) اتومبیل تک‌چرخ (۴) گل محمدی

۴۰) به ماهیت کدام یک از مفاهیم زیر که نگاه می‌کنیم، آنرا ممکن‌الوجود نمی‌یابیم؟
(۱) انسان‌ها (۲) چهارضلعی بودن دایره (۳) اشیای بی‌جان (۴) اجنه

۴۱) در کدام گزینه، رابطه موضوع و محمول وجوبی است؟
(۱) کشمش دم دارد.
(۲) پسرها سرپرست خانواده می‌شوند.
(۳) اژدهای هفت سر هفت سر دارد.
(۴) مثلثی با دو زاویه قائمه وجود دارد.

۴۲) برای عبارتهای «واجب‌الوجود بالغیر - ممتنع‌الوجود بالذات - ممکن‌الوجود بالغیر و ممتنع‌الوجود بالغیر» کدام گزینه مناسب می‌باشد؟

- (۱) گوشی هوشمند - دایره لوزی - نداریم - تبلت ۱۰۰ گرمی
(۲) ماشین پرنده - عدد بی‌نهایت - تبلت SAMSUNG - عقاب طلایی ایران
(۳) کوه الماس - انسان شش انگشتی - نداریم - اژدهای هفت سر
(۴) خلیج فارس - علت وجود خدا - ترازوی عدالت - انسانیت

۴۳) نوع رابطه موضوع و محمول در کدام گزینه متفاوت است؟
(۱) انگور شیرین است. (۲) شیرین نوعی طعم است. (۳) درخت گیاه است. (۴) حیوان جسم است.

- ۴۴ مغایرت ماهیتی مثل «اسب تک‌شاخ» با مفهوم وجود، لزوماً به این معنی است که
 (۱) تفکری سراب‌گونه است که وجود خارجی ندارد.
 (۲) بین وجود و ماهیت «اسب تک‌شاخ» اتحاد مفهومی و مصداقی برقرار است.
 (۳) برای حمل وجود بر آن نیازمند دلیل هستیم.
 (۴) عینیت مفهوم وجود و ماهیتش در ذهن اتفاق می‌افتد.

- ۴۵ با توجه به نظریات ابن‌سینا درباره‌ی «واجب‌الوجود»، کدام عبارت نادرست است؟
 (۱) امکان ندارد چیزی که ذاتاً ممکن‌الوجود است خودبه‌خود از حالت امکان خارج شود.
 (۲) همه‌ی اشیایی که موجودند به واسطه‌ی علت‌های خود واجب‌الوجود شده‌اند.
 (۳) اشیای جهان، ذاتاً یا واجب‌الوجود هستند یا ممکن‌الوجود.
 (۴) واجب‌الوجود بالغیر از واجب‌الوجود بالذات نشئت می‌گیرد.

- ۴۶ کدام عبارت، تعریف واجب‌الوجود بالغیر را به درستی بیان می‌کند؟
 (۱) چیزی که برحسب ذات خود ممکن‌الوجود است.
 (۲) ماهیتی که چیستی خود را از علت دریافت می‌کند.
 (۳) موجودی که ضرورت وجود او از ناحیه‌ی دیگری است.
 (۴) ماهیتی که وجوب خود را از ماهیت دیگری می‌گیرد.

- ۴۷ وقتی ماهیت «اسب تک‌شاخ» در نظر می‌گیریم که عبارت درباره‌ی آن صحیح به نظر می‌رسد؟
 (۱) هم‌چنان در حالت امکانی باقی مانده است و ممکن‌الوجود بالذات است.
 (۲) منعی برای به وجود آمدنش نیست لذا ممتنع‌الوجود بالغیر است.
 (۳) وقتی تحقق امری برای ماهیتی امتناع ذاتی داشته باشد آن امر نمی‌تواند موجود شود.
 (۴) از این حیث که واجب‌الوجود بالغیر است از واجب‌الوجود بالذات نشئت گرفته است.

- ۴۸ کدام مورد، درست است؟
 (۱) ملاصدرا موجود را به دو قسم واجب‌الوجود و ممکن‌الوجود تقسیم می‌کند.
 (۲) طبق نظریه‌ی امکان ذاتی ملاصدرا، جهان هستی یک‌پارچه متعلق به ذات الهی است.
 (۳) از نظر ابن‌سینا، موجودات جهان، وجوب وجود خود را از واجب‌الوجود بالذات دریافت می‌کنند.
 (۴) به عقیده‌ی ابن‌سینا رابطه‌ی وجود با موجودات یا ضروری است، یا امکانی و یا امتناعی.

- ۴۹ در کدام گزینه، همه‌ی قضایا از یک سنخ هستند؟
 (۱) انسان موجود است - مثلث معدوم است - انسا حیوان ناطق است.
 (۲) مثلث سه ضلع دارد - مربع سه ضلع ندارد - عدد شش، دو برابر عدد، سه است.
 (۳) مثلث موجود است - انسان موجود است - مثلث چهار ضلع دارد.
 (۴) عدد هشت فرد است - عدد چهار زوج است - هوای جنوب کشور گرم است.

۵۰

- با توجه به رابطه‌ی امکان و امتناع و وجوب، کدام گزینه درست است؟
- (۱) موجودات گرچه بالذات ممکن‌الوجود هستند، اما ممکن‌الوجود بالغیر هم هستند.
 - (۲) موجودات، بعد از آن‌که موجود شدند، بالذات موجود هستند، یعنی ذاتشان دیگر با وجود همراه شده است.
 - (۳) موجودات، سه دسته هستند، واجب‌الوجود، ممکن‌الوجود و ممتنع‌الوجود.
 - (۴) یک موجود هم می‌تواند ممکن‌الوجود بالذات باشد، هم واجب‌الوجود بالغیر.

۵۱

- در کدام گزینه، همه قضا یا از یک سنخ هستند؟
- (۱) انسان موجود است - مثلث معدوم است - انسان حیوان ناطق است.
 - (۲) مثلث سه ضلع دارد - مربع سه ضلع ندارد - عدد شش، دو برابر سه است.
 - (۳) مثلث موجود است - انسان موجود است - مثلث چهار ضلع دارد
 - (۴) عدد هشت فرد است - عدد چهار زوج است - هوای جنوب کشور گرم است.

۵۲

- با توجه به رابطه‌ی امکان، امتناع و وجوب، کدام گزینه درست است؟
- (۱) موجودات گرچه بالذات ممکن‌الوجود هستند، اما ممکن بالغیر هم هستند.
 - (۲) موجودات، بعد از آن‌که موجود شدند، بالذات موجود هستند، یعنی ذاتشان دیگر با وجود همراه شده است.
 - (۳) موجودات، سه دسته هستند، واجب‌الوجود، ممکن‌الوجود و ممتنع‌الوجود
 - (۴) یک موجود هم می‌تواند ممکن‌الوجود باشد، هم واجب‌الوجود بالغیر.

۵۳

- با توجه به دو جمله «انسان حیوان ناطق است» و «حیوان ناطق موجود است»، کدام گزینه صحیح است؟
- (۱) حمل حیوان ناطق بر انسان، غیرضروری است، یعنی ضرورتی ندارد برای آن دلیل بیاوریم و بدون دلیل هم درست است.
 - (۲) حمل موجود بر حیوان ناطق، همواره صادق است و این یعنی حمل در این جمله ضروری است.
 - (۳) حمل حیوان ناطق بر انسان، ضروری است، زیرا همواره صادق است.
 - (۴) حمل موجود بر حیوان ناطق، ضروری است، زیرا نیازی به آوردن دلیل ندارد.

۵۴

- درباره‌ی مفاهیم ممتنع‌الوجود می‌توان گفت:
- (۱) نه امکان‌وجود خارجی دارند و نه امکان وجود ذهنی
 - (۲) ضرورت وجود ذهنی دارند و امتناع وجود خارجی
 - (۳) وجود ذهنی‌شان ممکن، اما وجود واقعی‌شان محال است.
 - (۴) وجود خارجی‌شان ممکن؛ اما وجود ذهنی‌شان ضرورت دارد.

۵۵

- در فلسفه‌ی ابن‌سینا برابر است با در فلسفه‌ی ملاصدرا.
- (۱) واجب‌الوجود بالذات - وجود وابسته
 - (۲) واجب‌الوجود بالذات - وجود غیروابسته
 - (۳) وجود نیازمند - ممکن‌الوجود بالذات
 - (۴) ممکن‌الوجود بالذات - غنی بالذات

۵۶

- در کدام قضیه رابطه‌ی امتناعی برقرار است؟
- (۱) کوه طلا ممکن‌الوجود است.
 - (۲) مستطیل بی‌زاویه، ممتنع‌الوجود است.
 - (۳) دریای جیوه ممکن‌الوجود است.
 - (۴) گیاه دارای اراده، ممکن‌الوجود است.

۵۷ در کدام قضیه، رابطه‌ی وجوبی برقرار است؟

- (۱) درخت ممکن‌الوجود بالذات است.
(۲) غول یک چشم، ممتنع‌الوجود است.
(۳) خداوند واجب‌الوجود بالغیر است.
(۴) انسان واجب‌الوجود بالذات است.

۵۸ کدام گزینه، مفهوم رابطه‌ی وجوبی در یک قضیه را می‌رساند؟

- (۱) لاقتضاء بودن رابطه‌ی موضوع و محمول
(۲) ناگزیر بودن رابطه‌ی موضوع و محمول
(۳) نامشخص بودن صدق و کذب قضیه
(۴) قابلیت تصور سلب محمول از موضوع

۵۹ اگر بدانیم مفهومی وجود داشتن برایش توسط موجودی دیگر ضرورت یافته است، می‌توانیم نتیجه بگیریم که آن مفهوم بوده است.

- (۱) ذاتاً واجب
(۲) ممکن‌الوجود بالغیر
(۳) ممتنع‌الوجود
(۴) ذاتاً ممکن

۶۰ وقتی می‌گوییم «موجودات جهان ممکن‌الوجود بالذاتند» کدام گزینه درباره‌ی آن‌ها نادرست است؟

- (۱) توسط موجود دیگر ضرورت یافته‌اند.
(۲) می‌توانسته‌اند هرگز به وجود نیایند.
(۳) ممکن است وجودشان را از دست بدهند.
(۴) همین که موجود شدند، وجوب یافتند.

۶۱ اگر مفهومی ممکن‌الوجود بالذات باشد، قطعاً

- (۱) واجب‌الوجود بالغیر است.
(۲) وجود و عدم برایش فرقی ندارد.
(۳) هیچ‌گاه واجب نمی‌شود.
(۴) امکان ماهوی نخواهد داشت.

۶۲ منظور حکما از «واجب‌الوجود بالذات» خواندن خداوند چیست؟

- (۱) ضروری دانستن هستی خداوند
(۲) بدیهی دانستن وجود خداوند
(۳) مطلق بودن وجود و هستی خداوند
(۴) واقعیت داشتن وجود خداوند

۶۳ محمول وجود برای مفهوم «فیل پروازکننده»

- (۱) گرچه ضرورت ندارد؛ ولی ممکن است.
(۲) محمولی ضروری؛ اما از ناحیه‌ی غیر است.
(۳) محال است و نمی‌تواند بر آن حمل شود.
(۴) محمولی غیراحتمالی و ناممکن است.

۶۴ مفهوم ممکن‌الوجود عبارت است از

- (۱) مفهومی که نمی‌تواند موجود باشد.
(۲) هر موجودی که ممکن است وجود داشته باشد.
(۳) موجودی که نمی‌تواند وجود نداشته باشد.
(۴) مفهومی که می‌تواند وجود نداشته باشد.

۶۵ موجودی که وجود دارد، قطعاً است.

- (۱) واجب‌الوجود
(۲) ممکن‌الوجود
(۳) واجب‌الوجود بالذات
(۴) ممکن‌الوجود بالذات

۶۶ کدام اصطلاح فلسفی در اصطلاح‌شناسی صدراییان جای ندارد؟

- (۱) غنی بالذات
(۲) امکان ماهوی
(۳) وابستگی وجودی
(۴) فقر وجودی

۶۷ نسبت میان ممتنع‌الوجود به موجود و معدوم، به ترتیب چیست؟

- (۱) تباین - عموم و خصوص مطلق
(۲) عموم و خصوص مطلق - تساوی
(۳) تباین - عموم و خصوص من وجه
(۴) عموم و خصوص من وجه - عموم و خصوص مطلق

۶۸ کدام فیلسوف از برهان وجوب و امکان ابن سینا استفاده نکرده است؟
(۱) فارابی (۲) بهمنیار (۳) خواجه نصیر (۴) میرداماد

۶۹ نسبت مفاهیم «معدوم» و «ممکن الوجود» چیست؟
(۱) عموم و خصوص من وجه (۲) عموم و خصوص مطلق
(۳) تساوی (۴) تباین

۷۰ اگر مفهوم در واقعیت وجود نداشته باشد، آن گاه
(۱) شاید واجب الوجود باشد. (۲) قطعاً ممکن الوجود است.
(۳) قطعاً ممتنع الوجود است. (۴) شاید ممکن الوجود باشد.

۷۱ میان واجب الوجود بالغیر و ممکن الوجود بالذات کدام نسبت از نسبت‌های چهارگانه برقرار است؟
(۱) تساوی (۲) عموم و خصوص من وجه
(۳) تباین (۴) عموم و خصوص مطلق

۷۲ از نظر ابن سینا، واقعیات جهان تقسیم می‌شوند به و
(۱) واجب الوجود بالذات - ممکن الوجود بالغیر (۲) واجب الوجود بالغیر - ممکن الوجود بالذات
(۳) ممکن الوجود بالغیر - واجب الوجود بالذات (۴) واجب الوجود بالغیر - واجب الوجود بالذات

۷۳ کدام گزینه درباره‌ی اشیای پیرامونی ما در عالم، درست است؟
(۱) نبودشان محال است. (۲) بودنشان ضروری است.
(۳) نبودشان ممکن است. (۴) بودنشان وجوبی است.

۷۴ رابطه‌ی امکانی میان موضوع و محمول زمانی است که:
(۱) عقل خلاف آنرا قبول نمی‌کند. (۲) عقل نه ناگزیر از قبول آن و نه نفی آن است.
(۳) عقل فقط خلاف آنرا می‌پذیرد. (۴) عقل ناگزیر از قبول و نفی خلاف آن است.

۷۵ در کدام حالت، رابطه‌ی موضوع و محمول ضروری خواهد بود؟
(۱) با سلب محمول از موضوع، ماهیت موضوع زیر سؤال برود.
(۲) موضوع قضیه یک ماهیت ولی محمول آن، «وجود» باشد.
(۳) موضوع قضیه، مفهومی باشد که در واقعیت وجود دارد.
(۴) محمول قضیه نشان‌دهنده‌ی وجود خارجی یک مفهوم باشد.

۷۶ برهان وجوب و امکان در صدد اثبات کدام موجود است؟
(۱) واجب الوجود بالغیر (۲) واجب الوجود بالذات (۳) ممکن الوجود بالذات (۴) غنی بالذات

۷۷ کدام فیلسوف قائل به امکان ماهوی نیست؟
(۱) ملاصدرا (۲) بهمنیار (۳) ابن سینا (۴) خواجه نصیر

۷۸ ابن سینا به برهان وجوب و امکان نام را داده بود.
(۱) صدیقین (۲) امکان ماهوی (۳) امکان فقری (۴) فقر وجودی

۷۹) براساس اصطلاحات ابن سینا، موجودی را که توسط موجود دیگری ضرورت پیدا کرده باید نامید.
(۱) ممکن الوجود بالذات (۲) واجب الوجود بالذات (۳) ممتنع الوجود (۴) واجب الوجود بالغير

۸۰) موجودات جهان هستی، چون ذاتاً هستند، برای موجود بودن ابتدا باید بیابند.
(۱) واجب - وجود (۲) ممکن - وجود (۳) ممتنع - ضرورت (۴) ممکن - وجوب

۸۱) در قضیه‌ی «عدد هفت زوج است». چه نوع رابطه‌ای میان موضوع و محمول برقرار است؟
(۱) امتناعی (۲) امکانی (۳) ضروری (۴) وجوبی

۸۲) در بحث از رابطه‌ی موضوع و محمول، رابطه‌ی حاکم میان «انسان» و «ده متر قد داشتن» کدام است؟
(۱) احتمال (۲) امتناع (۳) امکان (۴) ضرورت

۸۳) وقتی رابطه‌ی موضوع و محمول یک قضیه باشد، صرفاً با تحلیل ذهنی می‌توان پی برد که آن قضیه است.
(۱) امکانی - صادق (۲) وجوبی - صادق (۳) ضروری - کاذب (۴) امکانی - کاذب

۸۴) اگر برقراری ارتباط میان موضوع و محمول یک قضیه ممکن نباشد، رابطه‌ی موضوع و محمول است است.
(۱) امکانی (۲) ضروری (۳) سلبی (۴) امتناعی

۸۵) محمول کدام قضیه برای موضوعش ضروری است؟
(۱) مربع بزرگ است.
(۲) مستطیل از مربع بزرگ‌تر است.
(۳) مستطیل نوعی شکل است.
(۴) مربع سه ضلعی است.

۸۶) کدام گزینه با دیدگاه ملاصدرا ناسازگار است؟
(۱) جهان هستی یک پارچه نیاز و تعلق به ذات الهی است.
(۲) موجودات فقیر، یکسره عین نیاز و وابستگی به خداونداند.
(۳) وجود موجودات هستی، از پرتو عنایت غنی بالذات است.
(۴) آنچه غنای ذاتی دارد، وجودش وابسته به عنایت الهی است.

۸۷) کدام شکل نشان‌دهنده‌ی سه مفهوم واجب الوجود بالغير، واجب الوجود بالذات و ممکن الوجود بالذات است؟

۸۸) ملاصدرا، تمامی موجودات جهان، غیر از خداوند را می‌داند.
(۱) ممکن بالذات (۲) واجب بالذات (۳) وجود وابسته (۴) غنی بالذات

۸۹) کدام گزینه بیانگر مبانی حکمت متعالیه است؟
(۱) امکان فقری و اصالت وجود
(۲) اصالت وجود و فقر وجودی
(۳) اصالت وجود و تشکیک وجود
(۴) فقر وجودی و تشکیک وجود

- ۹۰ کدام گزینه درباره‌ی مفاهیم سه‌گانه‌ی واجب، ممکن و ممتنع‌الوجود، درست است؟
 (۱) انواع موجود را دسته‌بندی می‌کنند.
 (۲) نوع وجود هر مفهوم را مشخص می‌کنند.
 (۳) انواع مفاهیم را دسته‌بندی می‌کنند.
 (۴) نسبت میان وجود و واقعیت را مشخص می‌کنند.

- ۹۱ چرا در نظر ابن‌سینا، تمامی موجودات ممکن را باید واجب‌الوجود دانست؟
 (۱) زیرا اگر واجب‌الوجود نبودند، وجود برایشان محال می‌شد.
 (۲) چون وجود برایشان ضرورت پیدا کرده که موجود شده‌اند.
 (۳) زیرا مفهوم ممکن‌الوجود همان واجب‌الوجود بالغیر است.
 (۴) چون نمی‌توان جهانی از موجودات ممکن‌الوجود را تصور کرد.

- ۹۲ اگر نسبت میان مفهوم وجود و یک ماهیت ضروری نباشد، کدام گزینه قطعاً درست است؟
 (۱) آن مفهوم ممکن است.
 (۲) آن مفهوم موجود نیست.
 (۳) آن مفهوم معدوم است.
 (۴) آن مفهوم معدوم نیست.

- ۹۳ ملاصدرا در نظریه‌ی به جای بررسی موجودات، به رجوع می‌کند.
 (۱) امکان فقری - وجود - ذات شیء
 (۲) فقر وجودی - ماهیت - ذات شیء
 (۳) امکان ماهوی - واقعیت - وجود شیء
 (۴) امکان فقری - ذات شیء - وجود شیء

- ۹۴ نظریه‌ی فقر وجودی از کیست؟
 (۱) ابن سینا
 (۲) خواجه نصیر
 (۳) میرداماد
 (۴) ملاصدرا

- ۹۵ مفاهیم «انسان ناطق»، «دایره‌ی سه‌ضلعی» و «خاتم پیامبران» به ترتیب، چه نوع مفهومی هستند؟
 (۱) ممکن‌الوجود - ممتنع‌الوجود - واجب‌الوجود
 (۲) ممکن‌الوجود - ممتنع‌الوجود - ممکن‌الوجود
 (۳) واجب‌الوجود - ممتنع‌الوجود - ممکن‌الوجود
 (۴) ممکن‌الوجود - ممکن‌الوجود - واجب‌الوجود

- ۹۶ ابن سینا معتقد است که ممکنات جهان هستی، توسط، ضرورت و وجوب پیدا کرده‌اند.
 (۱) واجب‌الوجود بالغیر (۲) واجب‌الوجود بالذات (۳) ممکن‌الوجود بالغیر (۴) ممکن‌الوجود بالذات

- ۹۷ اگر عقل رابطه‌ی میان موضع و محمول یک قضیه را کند، آن رابطه است.
 (۱) تأیید - امکانی (۲) نفی - امتناعی (۳) تأیید - امتناعی (۴) نفی - وجوبی

- ۹۸ وقتی می‌گوییم رابطه‌ی موضوع و محمول قضیه‌ای امکانی است، منظور این است که
 (۱) می‌توان محمول را از موضوع سلب کرد.
 (۲) محمول قضیه مفهوم «وجود» است.
 (۳) حمل محمول بر موضوع محال است.
 (۴) محمول جزئی از ذات موضوع است.

- ۹۹ کدام یک از مفاهیم زیر ممتنع‌الوجود است؟
 (۱) دریای زرد رنگ (۲) جاندار مریخی (۳) مربع مایع (۴) کرگدن بال‌دار

- ۱۰۰ ماده‌ی قضایای «هر اسبی چهارپا است» و «خورشید از مشرق طلوع می‌کند» به ترتیب، کدام مورد است؟
 (۱) امکان - امکان (۲) وجوب - امتناع (۳) امکان - امتناع (۴) وجوب - امکان

۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. از میان فیلسوفان اروپایی، دکارت معتقد بود که اصل علیت بدون دخالت تجربه به دست می‌آید و جزء مفاهیم اولیه‌ای است که انسان آن‌را به طور فطری درک می‌کند (نه این‌که با عقل خود به آن دست یابد! رد گزینه‌ی ۲ و تأیید درستی گزینه‌ی ۱)؛ یعنی هر انسانی، با درکی از رابطه‌ی علیت متولد می‌شود و درک این رابطه نیاز به تجربه و یا آموزش ندارد (رد گزینه‌ی ۳) ولی یافتن مصداق‌های علت و معلول نیازمند تجربه و آموزش است (رد گزینه‌ی ۴).

۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ممتنع‌الوجود مفهومی است که نمی‌تواند وجود داشته باشد، ولی این‌گونه نیست که حتی نتوان آن‌را تصور کرد. مثلاً شریک خدا ممتنع‌الوجود است اما انسان می‌تواند در ذهن برای خداوند شریک قائل شود و تصور این امری محال نیست.

۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. شریک خداوند در هر حالتی ممتنع‌الوجود است. پس موضوع محمول را همیشه می‌پذیرد و نمی‌توان خلاف آن‌را تصور کرد. لذا رابطه‌ی وجوبی برقرار است. هر انسانی بالذات ناطق است. انسان نمی‌تواند ناطق نباشد. پس این قضیه‌ی رابطه‌ی امتناعی دارد. وجود خداوند واجب و ضروری است و نمی‌تواند وجود امکانی باشد پس بین «وجود خدا» و «غیرامکانی» رابطه‌ی وجوبی برقرار است.

۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در رابطه‌ی امکانی موضوع هم می‌تواند محمول را بپذیرد و هم می‌تواند آن‌را نپذیرد. دقت کنید که این به معنای این نیست که هم‌زمان هم محمول بر موضوع حمل می‌شود و هم از آن نفی می‌شود. بلکه منظور این است که محمول می‌تواند یکی از دو حالت را بپذیرد و ترجیحی وجود ندارد (رد گزینه‌ی ۴)؛ به عبارت دیگر عقل نه ناگزیر از قبول آن است و نه ناگزیر از رد آن (تأیید گزینه‌ی ۳). این خود یک رابطه بین موضوع و محمول است که رابطه‌ی امکانی نامیده می‌شود، لذا نمی‌توان گفت که هنوز ارتباطی بین موضوع و محمول برقرار نشده است و حالت تعلیق دارد (رد گزینه‌ی ۱). ما این رابطه‌ی امکانی را در مقام ذهن و ملاحظه‌ی موضوع و محمول بیان می‌کنیم. اما در جهان خارج آن موضوع می‌تواند به واسطه‌ی عاملی خارجی از این حالت تساوی خارج شود و محمول را بپذیرد یا نپذیرد. مثلاً یک دیوار با محمول سفیدی رابطه‌ی امکانی دارد یعنی بالقوه می‌تواند سفید باشد یا نباشد. اما در جهان خارج ممکن است یک نقاش دیوار را رنگ کند و این موضوع از حالت تساوی خارج شود و محمول را بپذیرد.

۵ گزینه ؟ پاسخ صحیح است. ماهیتی که موجود است از ناحیه‌ی خودش وجودش ضروری نمی‌شود. تشریح سایر گزینه‌ها:

گزینه ۱: ماهیت حتماً از ناحیه‌ی غیر پا به عرصه‌ی وجود می‌گذارد.

گزینه ۲: ماهیتی که موجود است ممکن بود نباشد.

گزینه ۳: ماهیتی که موجود است حتماً واجب‌الوجود بالذات نیست.

۶ گزینه ؟ پاسخ صحیح است. واجب‌الوجود بالذات تنها خداوند است. واجب‌الوجود موجودی است که عدم برای آن تصور نمی‌شود.

توجه شود که وصف گزینه‌ی ۳ از اوصاف واجب‌الوجود بالغیر است، نه واجب‌الوجود بالذات. و این طور نیست که فقط شریک‌الباری ممتنع‌الوجود باشد، مفاهیم بسیاری چون دایره‌ی سه‌ضلعی و ... نیز ممتنع‌الوجود هستند.

www.my-dars.ir

۷ گزینه ؟ پاسخ صحیح است. «روح فناپذیر وجود دارد»، امکانی است ولی بقیه گزینه‌ها رابطه امتناعی است.

۸ گزینه ؟ پاسخ صحیح است. در قضیه‌ی «متوازی‌الاضلاع چهار ضلع دارد» و «لوزی شکل متوازی‌الاضلاع است» رابطه‌ی ضروری است چون محمول بیان‌گر ذاتیات شیء است.

در قضیه‌ی «انسان وجود دارد» رابطه‌ی امکانی است چون انسان ممکن‌الوجود است.

در قضیه‌ی «ساکن روان وجود دارد» رابطه‌ی امتناعی است چون ساکن روان یک تناقض است و امکان وجود یافتن ندارد.

۹ گزینه ؟ پاسخ صحیح است. حمل راه‌رونده بر حیوان ضروری نیست و نیازمند دلیل است.

۱۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

در حال حاضر، همه اشیا‌یی که موجودند، «واجب‌الوجود» هستند، اما به واسطه علت‌هایی که خارج از ماهیت آنها قرار دارند. به عبارت دیگر: اینها «واجب‌الوجود بالغیر» هستند. درس ۲ صفحه ۱۱

۱۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مربع ضرورتاً دارای دو قطر مساوی است. مستطیل هم ضرورتاً دارای زاویه است. ولی نه شکل ضرورتاً دوزنقه است نه مثلث ضرورتاً متساوی‌الاضلاع است و نه دارای اضلاع ضرورتاً مثلث است.

۱۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. هنگامی که یک ممکن بالذات بدل به واجب بالغیر می‌شود یعنی از حالت امکان ذاتی خارج شده و پا به عرصه‌ی وجود و هستی گذاشته است. در گزینه‌ی اول ساختمان هنوز در ذهن معمار مجسم شده و وجود نیافته است. در گزینه‌ی ۲ نهال هنوز به وجود نیامده و تنها یک بذر وجود دارد. در گزینه‌ی ۳ نیز چوب هنوز در آتش انداخته نشده و خاکستری وجود ندارد. پس این گزینه‌ها برخلاف گزینه‌ی ۴ نمی‌توانند پاسخ مناسبی باشند.

۱۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر مفهوم وجود عین مفهوم ماهیت باشد صرف تصور هر ماهیتی باید وجود آن هم محقق می‌شد در صورتی که این اتفاق نمی‌افتد در نتیجه چیستی‌های فراوانی را می‌توانیم در ذهن خود حاضر کنیم؛ در حالی که می‌دانیم این امور، حداقل تا کنون «وجود» ندارند؛ مانند ققنوس، ازدهای هفت سر غول چراغ جادو و ...

۱۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وقتی ماهیتی توسط عاملی از حالت تساوی بین وجود و عدم خارج می‌گردد، یعنی از حالت امکانی بیرون می‌آید (رد گزینه‌های ۱ و ۲) و وجود پیدا می‌کند (رد گزینه ۴) در حال حاضر، همه اشیا‌یی که موجودند، «واجب‌الوجود» هستند، اما به واسطه علت‌هایی که خارج از ماهیت آنها قرار دارند. به عبارت دیگر: اینها «واجب‌الوجود بالغیر» هستند.

۱۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. لاقتضا بودن نسبت بین موضوع و محمول به معنای امکانی بودن آن است.

زبان مردم خرم‌آباد لری است (امکانی)

عدد چهل و هفت اول نیست (امتناعی)

هندوانه شیرین است (امکانی)

دوزنقه شکل چهارضلعی است (جوبی)

انسان زن است (امکانی)

اسب آبی دارای سه پا است (امکانی)

بخار آب مایع است (امتناعی)

خورشید موجود است (امکانی)

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. بررسی گزینه‌ها:

گزینه‌ی ۱: از نظر ابن‌سینا وقتی به موجودات این جهان نگاه می‌کنیم، می‌بینیم که این موجودات در ذات خود نسبت به وجود و عدم مساوی‌اند؛ هم می‌توانند باشند و هم می‌توانند نباشند. به عبارت دیگر، این موجودات ذاتاً ممکن‌الوجودند.

گزینه‌ی ۲: از نظر ابن‌سینا مجموعه‌ی موجودات می‌تواند محدود یا نامحدود باشد (نادرستی گزینه‌ی ۲)، در هر حال فرقی نمی‌کند و یا چه کل آن‌ها را به عنوان یک مجموعه در نظر بگیریم و چه به فرد فرد آن‌ها توجه کنیم، ذاتاً ممکن‌الوجودند و این قوت استدلال ابن‌سینا در مقابل استدلال فارابی است.

گزینه‌ی ۳: موجودات ماهواً و ذاتاً ممکن هستند و ابن‌سینا به شیوه‌ای متفاوت با فارابی به جای وجود، به ماهیت توجه می‌کند و معیار نیازمندی به خدا را در آن جست‌وجو می‌کند.

گزینه‌ی ۴: واجب‌الوجود بالغیر همان ممکن‌الوجود بالذات است و ممکن‌الوجود برای این‌که از تساوی میان وجود و عدم درآید و وجود برای آن ضروری گردد و موجود شود، نیازمند واجب‌الوجود بالذات است؛ یعنی موجودی که وجود، ذاتی او باشد و خودش ممکن‌الوجود نباشد.

گزینه ۲ پاسخ صحیح است. عدم مغایرت وجود و ماهیت می‌تواند به معنای یکی بودن این دو هم باشد و لزوماً به معنی این نیست که ماهیت جزئی از وجود باشد (رد گزینه‌ی ۴). اگر وجود و ماهیت مغایر نبودند، از آنجایی که ماهیت هر چیزی بدون دلیل و واسطه‌ی عامل خارجی می‌تواند بر آن چیز حمل شود، وجود نیز بر آن حمل می‌شود. مثلاً راجع به مفاهیم خیالی مثل سیمرغ، می‌توانیم بگوییم سیمرغ سیمرغ است، اما آیا به همین اعتبار می‌توانیم بگوییم سیمرغ موجود است؟ پس اگر وجود و ماهیت مغایر نبودند بایستی هر چیزی بدون دلیل وجود می‌داشت (رد گزینه‌ی ۱) و تمامی امور موهوم و خیالی موجود می‌شدند (رد گزینه‌ی ۳). توجه کنید که گزینه‌های ۱ و ۳ برعکس این را گفته‌اند، اما گزینه‌ی ۲ صحیح است؛ دیگر ممکن‌الوجود بی‌معنا بود وقتی هر چیزی صرف ماهیت داشتن موجود هم می‌بود. زیرا ممکن‌الوجود یعنی ماهیتی که می‌تواند وجود داشته باشد یا وجود نداشته باشد.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ذات اشیا نسبت به وجود حالت امکانی دارند و با این نسبت نمی‌توانند موجود شوند. ذات اشیا برای ایجاد ابتدا باید از رابطه‌ی امکانی خارج شوند و ضرورت پیدا کنند. بنابراین اشیا موجود در جهان نسبت به وجود ضرورت دارند؛ اگر چه این ضرورت از ناحیه‌ی ذات خودشان نیست.

گزینه ۱ پاسخ صحیح است. سفید بودن برای کلاغ حالت امکانی دارد و نه امتناع. کلاغ ضرورتاً حیوان و پرنده و جسم است؛ بنابراین جسم نبودن هم برای کلاغ امتناع دارد. (رد گزینه‌های ۲، ۳ و ۴)

گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ذات یک ممکن‌الوجود به گونه‌ای نیست که حتماً باشد و همچنین ذات وی به گونه‌ای نیست که حتماً نباشد و برای خروج از این حالت تسوای به یک علت بیرونی نیازمند است بنابراین در صورت وجود علت موجود می‌شود (واجب‌الوجود بالغیر) و در صورت عدم وجود علت، معدوم می‌شود (ممتنع‌الوجود بالغیر).

تشریح سایر گزینه‌ها: گروه آموزشی عصر

گزینه‌ی ۱: در صورتی که علت آن موجود باشد، خود پرنده هم موجود می‌شود.

گزینه‌ی ۲: در صورت وجود علت، وجود برای پرنده ضروری می‌شود و بعد موجود می‌شود، بنابراین بین دریافت ضرورت وجود و خود وجود تقدم و تأخر هست.

گزینه‌ی ۴: حالت امکان و تساوی در ممکنات، ذاتی می‌باشد و از ناحیه‌ی دیگری دریافت نشده است.

گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا واجب‌الوجود بالذات همان ذاتی است که وجود برایش ضرورت دارد و این ضرورت، از ناحیه‌ی خود آن ذات است نه از ناحیه‌ی یک امر بیرونی.

۲۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. در رابطه‌ی امکانی به صورت بالقوه قضیه هم به نحو ایجابی می‌تواند صادق باشد و هم به نحو سلبی. اما این طور نیست که بالفعل هر دو حالت هم‌زمان صادق باشند. (به قید «می‌تواند» در جمله‌ی قبلی دقت کنید. از آنجایی که این قید در گزینه‌ی ۴ ذکر نشده است، این گزینه سؤال است)

۲۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. میان دیوار خانه‌ی ما و سفیدی رابطه‌ی امکانی است، می‌تواند باشد یا نباشد. میان تعداد موجودات روی زمین و بی‌نهایت بودن رابطه‌ی امتناعی است، محال و ممتنع است که موجودات روی زمین نامحدود باشند. میان مثلث و سه زاویه و سه ارتفاع داشتن، رابطه‌ی وجوبی است.

۲۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. پایه و اساس برهان ابن‌سینا این است که دست‌کم یک واقعیتی هست که حال یا واجب‌الوجود بالذات است یا واجب‌الوجود بالغير. پس اگر اصل وجود واقعیت را نپذیریم، این برهان معنا نخواهد داشت.

۲۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفاهیم ممتنع‌الوجود به هیچ وجه امکان وجود خارجی ندارند؛ اما چون مفهوم‌اند، می‌توانند وجود ذهنی داشته باشند. البته این وجود ذهنی نیز فاقد ضرورت است.

۲۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی امتناعی زمانی برقرار است که نتوانیم میان موضوع و محمول یک قضیه، ارتباطی برقرار کنیم و قضیه همواره کاذب باشد. بر این اساس، کوه طلا و دریای جیوه چون هر دو ممکن‌الوجودند، پس رابطه‌ی بین موضوع و محمول‌ها، وجوبی و ضروری است نه امتناعی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) میان مستطیل بی‌زاویه و ممتنع‌الوجود نیز رابطه‌ی ضروری برقرار است؛ زیرا مستطیل نمی‌تواند بی‌زاویه باشد؛ پس وجود مستطیل بی‌زاویه نیز محال و ممتنع است؛ (رد گزینه‌ی ۲) اما وجود گیاه دارای اراده ممکن نیست؛ زیرا گیاه نمی‌تواند اراده داشته باشد؛ پس میان گیاه دارای اراده و «ممکن‌الوجود» نمی‌توان ارتباطی برقرار کرد و این قضیه امتناعی است.

۲۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقتی رابطه‌ی موضوع و محمول قضیه وجوبی باشد. یعنی میان موضوع و محمول رابطه‌ی ناگزیر و ضروری برقرار است و محمول را نمی‌شود از موضوع سلب کرد. چنین قضیه‌ای همواره صادق خواهد بود.

۲۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی موجودی ممکن‌الوجود بالذات باشد؛ یعنی می‌تواند از بین برود یا اصلاً هرگز به وجود نیاید؛ اما اگر وجود دارد؛ پس به وسیله‌ی موجود دیگری، وجود برایش ضرورت پیدا کرده و به وجود آمده است. علاوه بر این، ممکن‌الوجود، اول باید ضرورت و وجوب بیابد و سپس به وجود بیاید نه بالعکس.

۲۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهومی که ممکن‌الوجود بالذات است، لزوماً واجب‌الوجود بالغير نیست؛ زیرا ممکن است هنوز موجود نشده باشد تا بگوییم به وجوب رسیده و واجب شده است. (رد گزینه‌ی ۱) این مفهوم وجود و عدم برایش فرقی ندارد و برای واجب شدن، نیازمند دیگری است (رد گزینه‌ی ۳)؛ زیرا در ذات خود تنها حالت امکان دارد که به آن امکان ماهوی گویند. (رد گزینه‌ی ۴)

۳۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اراده‌های هفت‌سر گرچه موجودی خیالی است؛ اما عقلاً وجودش محال نیست. اما سایر مفاهیم، خود متناقض‌اند؛ یعنی عقلاً نمی‌شود وجود آن‌ها را تصور کرد.

۳۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برخی مفاهیم معدوم، ممکن‌الوجودند و برخی مفاهیم معدوم، ممکن‌الوود نیستند (بلکه ممتنع‌الوجودند) از طرف دیگر، برخی مفاهیم ممکن‌الوجود، معدومند و برخی نیز معدوم نیستند؛ بنابراین، نسبت میان ممکن‌الوجود و معدوم، عموم و خصوص من‌وجه است.

- ۳۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا، واقعیت‌های عالم هستی دو دسته‌اند؛ ممکن‌الوجود بالذات (واجب‌الوجود بالغیر) و واجب‌الوجود بالذات.
- ۳۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی امکانی میان موضوع و محمول زمانی است که بر اساس عقل هم رابطه را می‌توان نفی کرد و هم تأیید؛ یعنی درستی و نادرستی قضیه به عالم واقع برمی‌گردد و فقط عقلی نمی‌توان رابطه‌ی موضوع و محمول را نفی یا تأیید کرد.
- ۳۴ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا با الهام از قرآن نام برهان خویش را برهان صدیقین نهاده بود.
- ۳۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. در رابطه‌ی وجوبی، نمی‌توان از نظر عقلی، محمول را از موضوع سلب کرد.
- ۳۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر محمول قضیه جزئی از ذات یا ماهیت موضوع باشد، آن‌گاه رابطه‌ی آن دو ضروری است. از میان گزینه‌ها، تنها محمول «نوعی شکل» برای موضوع «مستطیل» ضروری است و جزئی از ذات و ماهیت مربع محسوب می‌شود.
- ۳۷ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر این حمل وجوبی باشد قضیه صادق خواهد بود (رد گزینه‌ی ۲) اگر امتناعی باشد کاذب خواهد بود (رد گزینه‌های ۱ و ۴) در صورتی که رابطه موضوع و محمول امکانی باشد حمل محمول بر موضوع می‌تواند گزاره‌ای صادق بسازد یا کاذب.
- ۳۸ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ممکن‌الوجودها چون ماهیاتی هستند که ذاتاً ممکن می‌باشند، پس فرض ممکن‌الوجود بالغیر وجود ندارد (رد گزینه‌ی ۱) موجودات عالم یا واجب‌الوجود بالذات هستند که می‌شود خداوند (رد گزینه‌ی ۲) یا واجب‌الوجود بالغیر هستند که شامل بقیه موجودات می‌شود (رد گزینه‌ی ۳). ماهیاتی که امکان تحققشان در آینده وجود دارد ممتنع‌الوجود بالذات نیستند. پس ممتنع‌الوجود بالغیر می‌شود.
- ۳۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موجودات با توجه به ماهیتشان و به حسب ذاتشان ممکن‌الوجود هستند ولی وقتی ماهیتی در عالم هستی مشاهده می‌شود یعنی از حالت امکانی خارج شده و واجب‌الوجود بالغیر شده است.
- ۴۰ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. چهارضلعی بودن دایره ممتنع‌الوجود بالذات است. در نتیجه نمی‌تواند ممکن‌الوجود باشد.
- ۴۱ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این‌که اساساً اژدهای هفت‌سری وجود دارد یا خیر مورد بحث ما نیست. بلکه بحث بر سر این است که اگر اژدهای هفت‌سری وجود داشته باشد هفت‌سری بودن برایش ضروری است.
- ۴۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. آنچه از موجودات در دنیای ممکنات مشاهده می‌شود واجب‌الوجود بالغیر است. یعنی از حالت امکانی خارج شده است. (رد گزینه‌های ۲ و ۳). هر ماهیتی ذاتاً ممکن‌الوجود است و حالت ممکن‌الوجود بالغیر اساساً فرض نمی‌شود.
- ۴۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. در گزینه‌های ۲ تا ۴ رابطه بین موضوع و محمول وجوبی است. زیرا محمول جزء ویژگی‌های ذاتی موضوع می‌باشد و محال است که موضوع این محمول را نپذیرد. در عبارت گزینه اول این رابطه امکانی است.
- ۴۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. یکی از راه‌های اثبات مغایرت مفهوم وجود و ماهیت این است که اگر این دو عین هم بودند به صرف تصور یک ماهیتی مانند «اسب تک‌شاخ» وجودش هم محقق می‌شد، در حالی که یقین پیدا کرده‌ایم این اتفاق نمی‌افتد.

۴۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اشیای جهان ذاتاً نمی‌توانند واجب‌الوجود باشند؛ چون تمام اشیاء، ماهیات ممکنه هستند و فقط خداوند است که ذاتاً واجب‌الوجود است.

۴۶ گزینه ۳ پاسخ صحیح است.

۴۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است.

ماهیت «اسب تک شاخ» در حال حاضر در واقعیت وجود خارجی ندارد پس ممتنع است (رد گزینه ۴) از طرفی وجود داشتن محال و غیرممکن نیست پس امتناع ذاتی ندارد (رد گزینه ۳) ممکن الوجودها یا واجب‌الوجود بالغیر هستند یا ممتنع‌الوجود بالغیر پس ممکن‌الوجود بالذات به این معنا که ماهیتی بین وجود و عدم در حالت تساوی باقی بماند نداریم (رد گزینه ۱) درس دوم صفحه ۱۰ تا ۱۲

۴۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. نظریه‌ی ملاصدرا امکان فقری یا فقر وجودی نام دارد. او وجود را به دو قسم وجود بی‌نیاز و غیروابسته و وجودهای نیازمند و وابسته تقسیم می‌کند. از نظر ابن سینا رابطه‌ی وجود با ماهیات، یا ضروری است یا امکانی یا امتناعی و موجودی که به وجود آمده رابطه‌ی آن با وجود، ضروری است.

۴۹ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. همه‌ی قضایا در گزینه‌ی (۲) ضروری هستند، اما در سایر گزینه‌ها برخی ضروری، برخی ممکن و برخی ممتنع هستند.

۵۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موجودات جهان برحسب ذات خود ممکن‌الوجودند، اما از این حیث که اکنون موجودند، واجب‌الوجود بالغیرند، یعنی از واجب‌الوجود بالذات نشأت گرفته‌اند.

۵۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. همه‌ی قضایا در گزینه‌ی (۲) ضروری هستند، اما در سایر گزینه‌ها برخی ضروری، برخی ممکن و برخی ممتنع هستند.

۵۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ابن سینا می‌گوید: اشیای جهان چون ذاتاً ممکن‌الوجودند، به واجب‌الوجود بالذاتی نیاز دارند که آنها را نسبت به وجود از حالت امکانی خارج کند و وجود را برای آنها ضروری واجب نماید. بنابراین اشیای جهان واجب‌الوجود بالغیر هستند.

۵۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. حمل حیوان ناطق بر انسان یک حمل ضروری است و به دلیل نیاز ندارد، زیرا همواره صادق است و نمی‌توان پرسید چه عاملی باعث شد که شما حیوان ناطق را بر انسان حمل کنید. بررسی سایر گزینه‌ها:

(۱) حمل حیوان ناطق بر انسان ضروری است.

(۲ و ۴) حمل موجود بر حیوان ناطق همواره صادق نیست و ضروری هم نمی‌باشد.

۵۴ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مفاهیم ممتنع‌الوجود به هیچ‌وجه امکان وجود خارجی ندارند؛ اما چون مفهوم‌اند، می‌توانند وجود ذهنی داشته باشند. البته این وجود ذهنی نیز فاقد ضرورت است.

۵۵ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. واجب‌الوجود بالذات در فلسفه‌ی ابن سینا، همان غنی بالذات و وجود غیروابسته در فلسفه‌ی ملاصدرا است.

www.my-dars.ir

- ۵۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی امتناعی زمانی برقرار است که نتوانیم میان موضوع و محمول یک قضیه، ارتباطی برقرار کنیم و قضیه همواره کاذب باشد. بر این اساس، کوه طلا و دریای جیوه چون هر دو ممکن‌الوجودند، پس رابطه‌ی بین موضوع و محمول‌ها، وجوبی و ضروری است نه امتناعی (رد گزینه‌های ۱ و ۳) میان مستطیل بی‌زاویه و ممتنع‌الوجود نیز رابطه‌ی ضروری برقرار است؛ زیرا مستطیل نمی‌تواند بی‌زاویه باشد؛ پس وجود مستطیل بی‌زاویه نیز محال و ممتنع است؛ (رد گزینه‌ی ۲) اما وجود گیاه دارای اراده ممکن نیست؛ زیرا گیاه نمی‌تواند اراده داشته باشد؛ پس میان گیاه دارای اراده و «ممکن‌الوجود» نمی‌توان ارتباطی برقرار کرد و این قضیه امتناعی است.
- ۵۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. درخت قطعاً مفهومی ممکن‌الوجود بالذات است؛ پس رابطه‌ی موضوع و محمول در این قضیه وجوبی است؛ زیرا نمی‌توان گفت «درخت ممکن‌الوجود بالذات نیست».
- ۵۸ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. وقتی رابطه‌ی موضوع و محمول قضیه وجوبی باشد، یعنی میان موضوع و محمول رابطه‌ی ناگزیر و ضروری برقرار است و محمول را نمی‌شود از موضوع سلب کرد. چنین قضیه‌ای همواره صادق خواهد بود.
- ۵۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی یک مفهوم توسط موجود دیگری به ضرورت و وجوب رسیده، پس ذاتاً ممکن‌الوجود بوده است.
- ۶۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. وقتی موجودی ممکن‌الوجود بالذات باشد؛ یعنی می‌تواند از بین برود یا اصلاً هرگز به وجود نیاید؛ اما اگر وجود دارد؛ پس به وسیله‌ی موجود دیگری، وجود برایش ضرورت پیدا کرده و به وجود آمده است. علاوه بر این، ممکن‌الوجود، اول باید ضرورت و وجوب بیابد و سپس به وجود بیاید نه بالعکس.
- ۶۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. مفهومی که ممکن‌الوجود بالذات است، لزوماً واجب‌الوجود بالغیر نیست؛ زیرا ممکن است هنوز موجود نشده باشد تا بگوییم به وجوب رسیده و واجب شده است. (رد گزینه‌ی ۱) این مفهوم وجود و عدم برایش فرقی ندارد و برای واجب شدن، نیازمند دیگری است (رد گزینه‌ی ۳)؛ زیرا در ذات خود تنها حالت امکان دارد که به آن امکان ماهوی گویند. (رد گزینه‌ی ۴)
- ۶۲ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. حکما و فیلسوفان خداوند را واجب‌الوجود بالذات می‌دانند؛ زیرا اولاً وجود برای خداوند ضروری است و ثانیاً وجود او مستقل از دیگری است و این ضرورت از ناحیه‌ی غیر به دست نیامده است.
- ۶۳ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. درست است که فیل پرنده‌ای وجود ندارد؛ اما این مفهوم، ممکن‌الوجود بالذات است و می‌تواند از نظر عقلی، وجود داشته باشد. بنابراین، گرچه محمول وجود برایش ضرورت ندارد؛ اما ممتنع هم نیست.
- ۶۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ممکن‌الوجود مفهومی است که هم می‌تواند وجود داشته باشد و هم می‌تواند وجود نداشته باشد.
- ۶۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وقتی مفهومی موجود باشد، پس وجود برایش ضروری شده و قطعاً واجب‌الوجود است. حال یا واجب‌الوجود بالذات است یا واجب‌الوجود بالغیر. پس این مفهوم دیگر ممکن نیست.
- ۶۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. امکان ماهوی با دستگاه فلسفی ملاصدرا هماهنگ نیست و او این نظریه را به نظریه‌ی فقر وجودی ارتقا داد.

۶۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. هیچ ممتنع‌الوجودی نمی‌تواند موجود باشد و هیچ موجودی ممتنع‌الوجود نیست؛ پس رابطه‌ی این دو تباین است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) از طرف دیگر، برخی معدوم‌ها ممکن‌الوجودند و برخی از آنها ممتنع‌الوجود. پس هر ممتنع‌الوجودی معدوم است؛ اما برخی معدوم‌ها ممتنع‌الوجود نیستند؛ بنابراین رابطه‌ی این دو، عموم و خصوص مطلق است.

۶۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. فارابی، پیش از ابن‌سینا می‌زیست و نمی‌توانسته از برهان ابن‌سینا استفاده کرده باشد.

۶۹ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. برخی مفاهیم معدوم، ممکن‌الوجودند و برخی مفاهیم معدوم، ممکن‌الوجود نیستند (بلکه ممتنع‌الوجودند) از طرف دیگر، برخی مفاهیم ممکن‌الوجود، معدومند و برخی نیز معدوم نیستند؛ بنابراین، نسبت میان ممکن‌الوجود و معدوم، عموم و خصوص من‌وجه است.

۷۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. مفهومی که در واقعیت وجود ندارد، یا ممکن‌الوجودی است که هنوز به وجوب نرسیده و موجود نشده یا ممتنع‌الوجودی است که هیچ‌گاه به وجود نخواهد آمد. پس شاید ممکن‌الوجود باشد و شاید ممتنع‌الوجود باشد.

۷۱ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. شاید به نظر بیاید میان ممکن‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر، نسبت تساوی برقرار است؛ اما این‌گونه نیست. دقت کنید که ممکن‌الوجود بالذات شامل مفاهیمی است که هم موجود شده‌اند و هم معدومند؛ اما واجب‌الوجود بالغیر موجوداتی‌اند که در واقعیت هستی و وجود دارند؛ بنابراین، گرچه هر واجب‌الوجود بالغیر، ممکن‌الوجود بالذات است؛ اما هر ممکن‌الوجود بالذاتی لزوماً موجود نیست تا واجب‌الوجود بالغیر باشد؛ بنابراین، نسبت این دو عموم و خصوص مطلق است.

۷۲ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از نظر ابن‌سینا، واقعیت‌های عالم هستی دو دسته‌اند: ممکن‌الوجود بالذات (واجب‌الوجود بالغیر) و واجب‌الوجود بالذات.

۷۳ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. تمامی اشیای جهان، ممکناتی هستند که نه بودنشان ضروری است و نه نبودنشان. به عبارت دیگر، این اشیای هم می‌توانند باشند و هم نباشند. بنابراین، نبودنشان هم ممکن است.

۷۴ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی امکانی میان موضوع و محمول زمانی است که بر اساس عقل هم رابطه را می‌توان نفی کرد و هم تأیید؛ یعنی درستی و نادرستی قضیه به عالم واقع برمی‌گردد و فقط عقلی نمی‌توان رابطه‌ی موضوع و محمول را نفی یا تأیید کرد.

۷۵ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. رابطه‌ی ضروری میان موضوع و محمول لزوماً به وجود یک مفهوم اشاره نمی‌کند. برای مثال، در قضیه‌ی «انسان حیوان ناطق است»، نیز رابطه‌ی موضوع و محمول ضروری است. (رد گزینه‌ی ۱) علاوه بر این، لزوماً هر قضیه‌ای که به وجود یک مفهوم اشاره کند نیز رابطه‌ی ضروری نیست؛ زیرا ممکن است آن مفهوم اصلاً وجود خارجی نداشته باشد. (رد گزینه‌ی ۴) در ضمن، اگر موضوع قضیه یک موجود واقعی باشد، باز هم باید بینیم محمول قضیه چیست و آیا با موضوع رابطه‌ی ضروری دارد یا خیر (رد گزینه‌ی ۳) رابطه‌ی ضروری میان موضوع و محمول زمانی است که امکان سلب محمول از موضوع وجود نداشته باشد؛ برای مثال، در قضیه‌ی «انسان ناطق است». نمی‌توان محمول «ناطق» را از انسان سلب کرد و موضوع یعنی «انسان» هم‌چنان انسان باشد؛ زیرا «ناطق» جزئی از مفهوم «انسان» است.

- ۷۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. برهان وجوب و امکان در صدد اثبات خداوند به عنوان واجب‌الوجود بالذات است که تمامی ممکنات جهان از آن نشئت می‌گیرند.
- ۷۷ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. دستگاه فلسفی ملاصدرا به واقعیت و وجود رجوع می‌کند نه مفهوم و ماهیت. به همین دلیل به جای نظریه‌ی امکان ماهوی، از امکان فقری و فقر وجود بحث می‌کند.
- ۷۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا با الهام از قرآن نام برهان خویش را برهان صدیقین نهاده بود.
- ۷۹ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. از آنجایی که درباره‌ی موجودی صحبت می‌کنیم که وجود و وجوب دارد، پس دیگر نباید از ممکن‌الوجود بودنش حرف بزنیم، بلکه باید از واجب‌الوجود بودنش سخن بگوییم و چون این موجود توسط موجود دیگری وجوب و وجود یافته است، پس واجب‌الوجود بالغیر است.
- ۸۰ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. موجودات جهان هستی، چون ذاتاً ممکن‌اند، برای موجود بودن ابتدا باید ضرورت یا وجوب پیدا کنند.
- ۸۱ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. عدد هفت همواره عددی فرد است و نمی‌تواند زوج باشد؛ بنابراین رابطه‌ی موضوع و محمول این قضیه امتناعی است.
- ۸۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. دقت کنید که گرچه هیچ انسانی دهم متر قد ندارد؛ اما امکان آن وجود دارد. پس رابطه‌ی میان این دو امکانی است.
- ۸۳ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر رابطه‌ی موضوع و محمول قضیه وجوبی باشد، با تحلیل ذهنی می‌فهمیم که قضیه همواره صادق است و اگر این رابطه امتناعی باشد، قضیه همواره کاذب خواهد بود.
- ۸۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. اگر برقراری ارتباط میان موضوع و محمول یک قضیه ممکن نباشد، رابطه‌ی موضوع و محمول امتناعی و محال است.
- ۸۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. اگر محمول قضیه جزئی از ذات یا ماهیت موضوع باشد، آنگاه رابطه‌ی آن دو ضروری است. از میان گزینه‌ها، تنها محمول «نوعی شکل» برای موضوع «مستطیل» ضروری است و جزئی از ذات و ماهیت مربع محسوب می‌شود.
- ۸۶ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. آنچه غنای ذاتی دارد، همان خداوند است که غنی‌بالذات نامیده می‌شود و با عنایت او، سایر موجودات هستی، وجود دارند.
- ۸۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. نسبت میان ممکن‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالغیر، عموم و خصوص مطلق است؛ زیرا برخی ممکن‌الوجودهای بالذات، موجود نیستند و واجب نشده‌اند؛ پس باید شکلی بیابیم که دست‌کم یک رابطه‌ی عموم و خصوص مطلق را نشان دهد. (رد گزینه‌های ۱ و ۳). از طرف دیگر، میان ممکن‌الوجود بالذات و واجب‌الوجود بالذات نیز تباین برقرار است. (رد گزینه‌ی ۴)
- ۸۸ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. ملاصدرا موجودات جهان غیر از خداوند را وجودهای وابسته و فقیر می‌داند که همواره و در هر لحظه، نیازمند عنایت وجودی خداوند هستند.
- ۸۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. مبانی حکمت متعالیه عبارت‌اند از اصالت وجود و تشکیک وجود. دقت کنید که نظریه‌ی امکان فقری یا همان فقر وجودی از مبانی حکمت متعالیه نیست، بلکه از نتایج اعتقاد به دو اصل قبلی است.

- ۹۰ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. این تقسیم‌بندی مخصوص مفاهیم است نه موجودات، وگرنه موجودات فقط یا واجب‌الوجود بالذاتند یا ممکن‌الوجود بالذات و ممتنع‌الوجود اصلاً وجودی ندارد تا در این تقسیم‌بندی لحاظ شود.
- ۹۱ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا می‌گوید اگر مفهومی موجود شود، پس قطعاً وجود برایش وجوب و ضرورت پیدا کرده است؛ وگرنه در حالت امکان، هیچ مفهومی وجود پیدا نمی‌کند؛ زیرا نسبت به وجود و عدم حالت تساوی دارد.
- ۹۲ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. وقتی میان یک مفهوم و وجود نسبت ضرورت برقرار نباشد، پس آن مفهوم هنوز به وجود نیامده و موجود نیست. حال ممکن است آن مفهوم ممتنع‌الوجودی باشد که هیچ‌گاه به ضرورت وجودی نمی‌رسد یا ممکن‌الوجودی باشد که بتواند از ناحیه‌ی موجود دیگری، به وجود بیاید و واجب‌الوجود بالذات باشد.
- ۹۳ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. نظریه‌ی ملاصدرا، امکان فقری یا همان فقر وجودی نام دارد. (رد گزینه‌ی ۳) او در این نظریه، می‌گوید به جای بررسی ذات و ماهیت شیء باید به واقعیت و وجود رجوع کرد. (رد گزینه‌های ۱، ۲ و ۳)
- ۹۴ گزینه ۴ پاسخ صحیح است. ملاصدرا براساس اصالت وجود و تشکیک وجود، نظریه‌ی فقر وجودی را طرح کرده است.
- ۹۵ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. انسان ناطق می‌تواند موجود باشد و می‌تواند موجود نباشد، پس ممکن‌الوجود است. (رد گزینه‌های ۲ و ۴) دایره‌ی سه‌ضلعی نیز محال است که موجود باشد، پس ممتنع‌الوجود است. (رد گزینه‌ی ۴) خاتم پیامبران هم مفهومی ممکن‌الوجود است؛ زیرا می‌توانست موجود نباشد. (رد گزینه‌های ۱ و ۴)
- ۹۶ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. ابن‌سینا معتقد است که ممکنات جهان هستی توسط خداوند که همان واجب‌الوجود بالذات است، ضرورت و وجود پیدا کرده است.
- ۹۷ گزینه ۲ پاسخ صحیح است. اگر عقل رابطه‌ی میان موضوع و محمول یک قضیه را تأیید کند، آن رابطه وجوبی یا ضروری و اگر آن رابطه را نفی کند، امتناعی است.
- ۹۸ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. وقتی رابطه‌ی موضوع و محمول امکانی باشد، آن‌گاه محمول هم می‌تواند بر موضوع حکم‌شود و هم از آن سلب شود.
- ۹۹ گزینه ۳ پاسخ صحیح است. با بررسی گزینه‌ها، اولین چیزی که به ذهنمان می‌رسد این است که نه تنها هیچ کدام از مفاهیم بالا وجود ندارند، بلکه احتمال وجودشان نیز کم است؛ اما در بررسی ممکن یا ممتنع‌الوجود بودن مفاهیم، ما فقط با ذهن و عقل کار داریم نه واقعیت. پس باید ببینیم که وجود کدام‌یک از مفاهیم عقلاً امکان ندارد و محال است. اگر دقت کنیم می‌بینیم که گرچه دریا هیچ‌گاه زرد نیست و احتمالاً هم نخواهد بود؛ اما عقلاً زرد بودن دریا محال نیست. بر همین اساس، امکان دارد که در مریخ، جاندار وجود داشته باشد که هنوز کشف نشده و حتی ممکن است بنا به هر دلیلی، کرگدنی به دنیا بیاید که بال هم داشته باشد؛ اما در هیچ حالتی، نمی‌توان مربعی را تصور کرد که مایع باشد. چرا؟ چون مربع نوعی شکل است نه جسم. مربع از اقسام ماده نیست، بلکه از اقسام اشکال هندسی است و در مفهوم «مربع» هیچ‌گاه نمی‌توان مفهوم «مایع» یا «جامد» را وارد کرد. بنابراین پاسخ گزینه‌ی ۳ است.
- تذکر: دقت کنید که در صورت سؤال نگفته مایعی که به شکل مربع درآمده، بلکه گفته مربعی که مایع است. در واقع، مایعی که به شکل مربع درآمده باشد، براساس ظرفی که درون آن ریخته می‌شود، ممکن است؛ اما شکل‌ها از اساس چون مفاهیم هندسی و فاقد بُعد و امتداد هستند، نمی‌توانند مانند اجسام حالت‌های جامد، مایع یا گاز را داشته باشند.

۱۰۰ گزینه ۱ پاسخ صحیح است. چهارپا بودن ذاتی اسب نیست و بنابراین با آن رابطهٔ امکانی دارد و همین‌طور است «از مشرق طلوع کردن» نسبت به خورشید.

مای دررس

گروه آموزشی عصر

www.my-dars.ir

۱	۱	۲	۳	۴
۲	۱	۲	۳	۴
۳	۱	۲	۳	۴
۴	۱	۲	۳	۴
۵	۱	۲	۳	۴
۶	۱	۲	۳	۴
۷	۱	۲	۳	۴
۸	۱	۲	۳	۴
۹	۱	۲	۳	۴
۱۰	۱	۲	۳	۴
۱۱	۱	۲	۳	۴
۱۲	۱	۲	۳	۴
۱۳	۱	۲	۳	۴
۱۴	۱	۲	۳	۴
۱۵	۱	۲	۳	۴
۱۶	۱	۲	۳	۴
۱۷	۱	۲	۳	۴
۱۸	۱	۲	۳	۴
۱۹	۱	۲	۳	۴
۲۰	۱	۲	۳	۴
۲۱	۱	۲	۳	۴
۲۲	۱	۲	۳	۴
۲۳	۱	۲	۳	۴
۲۴	۱	۲	۳	۴
۲۵	۱	۲	۳	۴
۲۶	۱	۲	۳	۴
۲۷	۱	۲	۳	۴
۲۸	۱	۲	۳	۴
۲۹	۱	۲	۳	۴
۳۰	۱	۲	۳	۴
۳۱	۱	۲	۳	۴
۳۲	۱	۲	۳	۴

۳۳	۱	۲	۳	۴
۳۴	۱	۲	۳	۴
۳۵	۱	۲	۳	۴
۳۶	۱	۲	۳	۴
۳۷	۱	۲	۳	۴
۳۸	۱	۲	۳	۴
۳۹	۱	۲	۳	۴
۴۰	۱	۲	۳	۴
۴۱	۱	۲	۳	۴
۴۲	۱	۲	۳	۴
۴۳	۱	۲	۳	۴
۴۴	۱	۲	۳	۴
۴۵	۱	۲	۳	۴
۴۶	۱	۲	۳	۴
۴۷	۱	۲	۳	۴
۴۸	۱	۲	۳	۴
۴۹	۱	۲	۳	۴
۵۰	۱	۲	۳	۴
۵۱	۱	۲	۳	۴
۵۲	۱	۲	۳	۴
۵۳	۱	۲	۳	۴
۵۴	۱	۲	۳	۴
۵۵	۱	۲	۳	۴
۵۶	۱	۲	۳	۴
۵۷	۱	۲	۳	۴
۵۸	۱	۲	۳	۴
۵۹	۱	۲	۳	۴
۶۰	۱	۲	۳	۴
۶۱	۱	۲	۳	۴
۶۲	۱	۲	۳	۴
۶۳	۱	۲	۳	۴
۶۴	۱	۲	۳	۴

۶۵	۱	۲	۳	۴
۶۶	۱	۲	۳	۴
۶۷	۱	۲	۳	۴
۶۸	۱	۲	۳	۴
۶۹	۱	۲	۳	۴
۷۰	۱	۲	۳	۴
۷۱	۱	۲	۳	۴
۷۲	۱	۲	۳	۴
۷۳	۱	۲	۳	۴
۷۴	۱	۲	۳	۴
۷۵	۱	۲	۳	۴
۷۶	۱	۲	۳	۴
۷۷	۱	۲	۳	۴
۷۸	۱	۲	۳	۴
۷۹	۱	۲	۳	۴
۸۰	۱	۲	۳	۴
۸۱	۱	۲	۳	۴
۸۲	۱	۲	۳	۴
۸۳	۱	۲	۳	۴
۸۴	۱	۲	۳	۴
۸۵	۱	۲	۳	۴
۸۶	۱	۲	۳	۴
۸۷	۱	۲	۳	۴
۸۸	۱	۲	۳	۴
۸۹	۱	۲	۳	۴
۹۰	۱	۲	۳	۴
۹۱	۱	۲	۳	۴
۹۲	۱	۲	۳	۴
۹۳	۱	۲	۳	۴
۹۴	۱	۲	۳	۴
۹۵	۱	۲	۳	۴
۹۶	۱	۲	۳	۴

۹۷	۱	۲	۳	۴
۹۸	۱	۲	۳	۴
۹۹	۱	۲	۳	۴
۱۰۰	۱	۲	۳	۴